

Vācijas Vides fonda atbalstīts
priekšizpētes projekts

Deutsche
Bundesstiftung Umwelt

Energokopien attīstības veicināšana lauku teritorijās

2022.gada 14.decembris

Biedrības “Latvijas Lauku forums”
Projektu vadītāja
Ilvija Ašmane

Energokopienas Latvijas laukos

Labums

- Vides
- Ekonomisks
- Sociāls

ENERGOKOPIENAS

- ✓ Juridiskas personas
- ✓ Mērķis ir ražot enerģiju pašpatēriņam biedriem vai daļu turētājiem
- ✓ Sniedz vides, ekonomisku un sociālu labumu kopienai un vietai, kurā kopiena darbojas
- ✓ Energokopienas primārais darbības mērķis nav peļņas gūšana

Energokopienas iedalāmas divās kategorijās:

1. ATJAUNOJAMĀS ENERĢIJAS KOPIENAS (renewable energy community)

Atjaunojamās enerģijas energokopiena darbojas atjaunojamās enerģijas nozarē, un tai pieder vai arī tā attīsta vai apsaimnieko ar to teritoriāli saistītas atjaunojamās enerģijas ražošanas iekārtas.

2. ELEKTROENERĢIJAS (IEDZĪVOTĀJU) KOPIENAS (citizen energy community)

Elektroenerģijas energokopiena darbojas elektroenerģijas nozarē.

Energokopiena nodarbojas ar no atjaunojamiem energoresursiem iegūtas elektroenerģijas un cita veida atjaunojamās enerģijas ražošanu, tirdzniecību, elektroenerģijas kopīgošanu, patēriņu un uzkrāšanu, pieprasījuma reakcijas pakalpojuma nodrošināšanu, elektrisko transportlīdzekļu uzlādes pakalpojuma, energoefektivitātes pakalpojuma vai citu energopakalpojumu sniegšanu.

Energokopiena var būt biedrība, nodibinājums, kooperatīvā sabiedrība, personālsabiedrība, kapitālsabiedrība vai cita civiltiesiska sabiedrība. Ja energokopiena ir kapitālsabiedrība, tā iegūto peļņu nesadala un neizmaksā dividendēs, bet iegulda statūtos noteikto mērķu sasniegšanai, kuriem jāatbilst energokopienas mērķiem.

Energokopienas biedri vai daļu turētāji var būt fiziskās personas, mazie un vidējie uzņēmumi, kā arī pašvaldības.

Energokopienas statuss būs iegūstams, reģistrējoties energokopienų reģistrā. 2023. gada sākumā plānots pabeigt MK noteikumu izstrādi par energokopienām, kad tiks definēti nepieciešamie atbalsta pasākumi un finansiālais pamats energokopienų darbībai.

LATVIJĀ ENERĢOKOPIENAS IETVERTAS:

1. Enerģētikas likumā 2. Elektroenerģijas tirgus likumā

EIROPAS SAVIENĪBĀ ENERĢOKOPIENAS REGULĒ ŠĀDAS DIREKTĪVAS:

- par no atjaunojamiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu (2018/2001)
- par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu (2019/944)

Plānotās aktivitātes

- 5 klātienes semināri visos Latvijas reģionos

Datums	Vieta	Reģions
29.11.2022	Ķekava	Pierīga
16.12.2022	Balvi	Latgale
Janvāris, 2023	Aizkraukle	Zemgale
	Liepāja, Kuldīga	Kurzeme
	Valmiera, Gulbene	Vidzeme

- 3 vebināri plašākai pieejamībai ikkatram

Rezultātā

- identificētas vismaz 2 energokopienų pilotteritorijas lauku teritorijās;
- Izstrādāts energkopienų attīstības laukos iniciatīvas posms īstenošanai 2023.gadā;
- Latvijas laukos tiek veidotas energokopienas.

THE
**RURAL ENERGY
COMMUNITY**
ADVISORY HUB

Eiropas Komisijas iniciatīva ar mērķi veicināt energokopienību attīstību Eiropas **lauku apvidos**:

- Identificētas **labās prakses**;
- **Nodrošināta tehniskā atbalsta sniegšana**;
- Tīklošanās iespējas energokopienām un ieinteresētajām pusēm.

Tehniskā atbalsta veidi

- Investīciju un finanšu konsultācijas;
- Konsultācijas saistībā ar tehnoloģijām un sistēmām;
- Juridiskais atbalsts, konsultācijas;
- Komunikācija, mārketingis;
- Kapacitātes celšana un zināšanu pārnese.

Tehniskā atbalsta veidi:

- plašs (20 ekspertu dienas) vai
- īss (5 ekspertu dienas).

Viena pieteikuma ietvaros iespējams pieteikties vairākiem atbalsta veidiem.

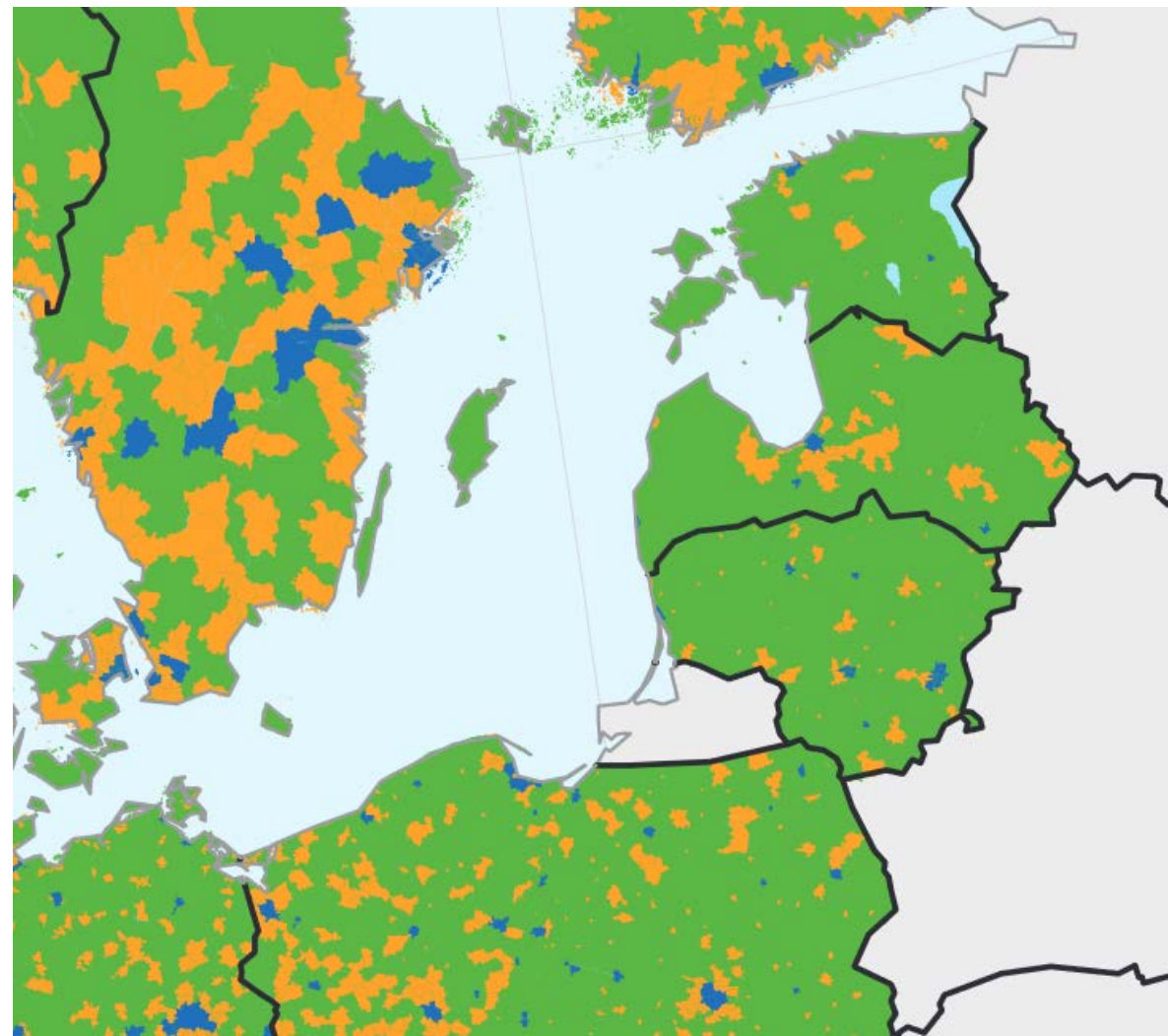

Kas var pieteikties?

Energokopienas vai **potenciālās energokopienas** saskaņā ar Eiropas Savienības definīciju, kuras atrodas (vai to aktivitātes tiek īstenotas) lauku teritorijās.

Lauku teritorijas noteikšanai tiek izmantots urbanizācijas indekss ([degree of urbanization DEGURBA](#))

1. Lielās pilsētas (blīvi apdzīvotas vietas);
2. Pilsētas un priekšpilsētas (vidēja blīvuma apgabali);
3. Lauku teritorijas (reti apdzīvotas vietas).

Dažādi kontaktpunkti laukos un pilsētās

- **Pilsētu** energokopienas var saņemt tehnisko atbalstu *Energy Community Repository*;
- Nav iespējas saņemt atbalstu no abiem;
- Abos projektos tiks izvērtēta saņemtā pieteikuma atbilstība un, ja tas neatbilst lauku energokopienām, tad tiek novirzīts uz Repozitoriju.

1., 2.urb.indekss – repozitorijs

3.urb.indekss – advisory hub

Par Repozitoriju iespējams konsultēties:

Rīgas Enerģētikas aģentūra,
Mazā Jauniela 5, Rīga, LV - 1050,
☎ 67012444

e-pasts: valdis.ratniks@riga.lv

Valdis Ratniks

Energoefektivitātes informācijas
centra vadītājs

Atbilstības kritēriji

1. **Energokopiena** – atbilst ES definīcijai par energokopienām, pamatojoties uz kopienas darbībām, dalību, līdzdalības struktūru, pārvaldību / kontrolējošajiem dalībniekiem un tās galveno mērķi;
2. **Ģeogrāfiskais novietojums** - kopienai un/vai kopienas darbībām/projektiem jāatrodas lauku teritorijā, kā noteikts urbanizācijas pakāpes klasifikācijā;
3. **Juridiskā forma** - kopienai ir jāatbilst vienai no kategorijām: juridiska persona vai neformāla dalībnieku grupa;
4. **Dalībnieku atbilstība** - visiem kopienas dalībniekiem jābūt tiesīgiem piedalīties projektā;
5. **Dalībnieku apņemšanās** - kopienas dalībniekiem ir jāapliecina, ka viņi ir apņēmušies atbalstīt kopienas, tās projektu(-us) un tās ilgtspēju, ko pierāda ar nodomu vēstuli, ko parakstījuši dažādi kopienas dalībnieki (trīs līdz pieci);
6. **Galvenais kopienas pārstāvis** - viens kopienas loceklis darbosies kā kopienas pārstāvis un būs atbildīgs par visu saziņu starp pieteikumu iesniegušo kopienas un konsultatīvo centru, kas sniedz tehnisko palīdzību.

Pieteikšanās

- Vadlīnijas pieteikuma aizpildīšanai, tai skaitā vērtēšanas kritēriji https://rural-energy-community-hub.ec.europa.eu/technical-assistance-guidance-notes_en
- Pieteikuma aizpildīšanas termiņš – **31.12.2022;**
- Tehniskā atbalsta sniegšana – janvāris-rudens, 2023
atlase, atbilstošu ekspertu identificēšana katrai kopienai, individuāla darba plāna izstrāde katrai energokopienai

Rekomendācijas pieteikuma aizpildīšanai

- Sniedziet pēc iespējas **precīzāku informāciju**
 - Kāpēc jums ir nepieciešams atbalsts? Pieminiet vājās vietas un izaicinājumus!
 - Kā tehniskais atbalsts jums palīdzēs? Nosauciet plānotos rezultātus!
 - Kur tieši atrodas jūsu kopiena?
- Izvēloties atbalsta veidus, sniedziet **skaidrus** aprakstus un **fokusējieties** uz nepieciešamo vajadzību;
- Esiet pēc iespējas **konkrētāki, praktiskāki un reālāki**;
- Aizpildiet pilnvērtīgi visas sadaļas pieteikuma veidlapā, **nevis beigās sadaļā “Cita informācija”**;
- Identificējiet dažādus aspektus, atšķirot “Kopienas un tās mērķu apraksts” no “Kāpēc jums ir nepieciešams tehniskais atbalsts?”
- Ņemiet vērā ES energokopienas **definīciju** un izvēlēto **juridisko formu**;
- Pievienojiet **nodomu vēstuli**, lai jūsu pieteikums būtu derīgs.

Noderīga informācija

- Informācija par **lauku** energokopienų tehnisko atbalstu https://rural-energy-community-hub.ec.europa.eu/applications/apply-technical-assistance_en
- Informācija par **pilsētu** energokopienų repositoŗiju https://energy-communities-repository.ec.europa.eu/support/technical-assistance_en#application-documents
- **Urbanizācijas indekss** <https://ec.europa.eu/eurostat/web/degree-of-urbanisation/background>
- **Vadlīnijas** https://rural-energy-community-hub.ec.europa.eu/technical-assistance-guidance-notes_en
- **! Pieteikuma forma EU survey** <https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/RECAH2022>
- Papildinformācija un dokumenti LLF mājaslapā <https://laukuforums.lv/lv/archives/14712>

Kontaktinformācija:

Ilvija Ašmane

ilvija.asmane@laukuforums.lv

+371 28367981

RECAH Rural Energy Community Advisory Hub

recah@ecorys.com

laukuforums.lv

@laukuforums -> FB, Twitter